

RYNEK CUKRU

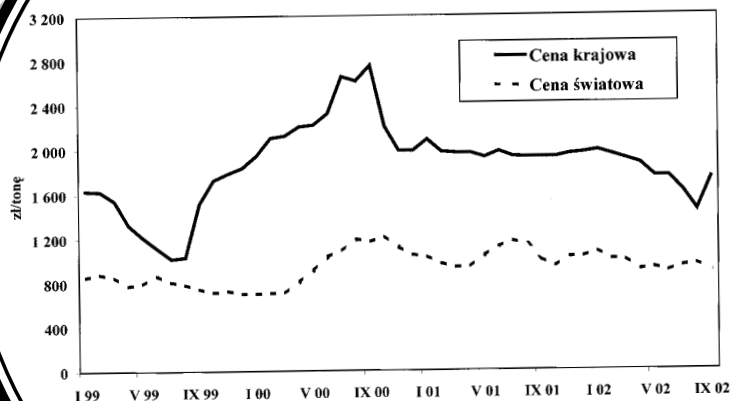
stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY
RYNKOWE

GRUDZIEŃ 2002

Światowe i krajowe ceny cukru białego
w latach 1999-2002

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński, Ł. Chudoba*
- III. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- IV. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- V. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VI. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- VIII. Interwencja na rynku cukru – *K. Grabowska-Zajęc*
- IX. Inne środki słodzące – *P. Szajner, Ł. Chudoba*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 719

mgr Katarzyna Grabowska-Zajęc

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-37

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 19.11.2002 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w maju 2003 r.

REASUMPCJA

Miniony sezon 2001/02 był bardzo niekorzystny dla branży cukrowniczej. Na skutek niesprzyjających warunków pogodowych plantatorzy zebrali wyjątkowo mało buraków o niskiej zawartości cukru, co pozwoliło na wyprodukowanie tylko 1540 tys. ton cukru, tj. ilości zaledwie odpowiadającej kwocie A. Niska produkcja cukru nie spowodowała jednak wzrostu jego cen na rynku krajowym, gdyż duże były zapasy (ponad 250 tys. ton).

Dodatkowo, w minionym sezonie import na preferencyjnych zasadach 84,7 tys. ton cukru znacznie przewyższał eksport 51,4 tys. ton i Polska stała się przejściowo importerem netto. Poza tym w ramach wspierania pszczelarstwa sprzedano z zapasów państwowych ok. 15 tys. ton cukru właścicielom pasiek. W ten sposób, mimo że krajowe zużycie cukru (1590 tys. ton) było większe od produkcji (1540 tys. ton), na koniec sezonu, we wrześniu 2002 r. zapasy końcowe utrzymały się na poziomie sprzed roku (tab. 1).

Niski poziom cen cukru, zarówno notowanych na giełdzie w Poznaniu jak i cen detalicznych, świadczy o utrzymywaniu się na rynku wewnętrznym rosnącej przewagi podaży nad popytem. Nadwyżka cukru

przekracza 300 tys. ton. Notowania cen na giełdzie obniżyły się z ok. 1950 zł/t w czasie kampanii jesienią 2001 r. do 1614 zł/t w lipcu 2002 r. i 1435 zł/t w sierpniu. Równocześnie przeciętne krajowe ceny detaliczne, wg GUS, obniżyły się z 2,47 zł/kg w październiku 2001 r. do 2,08 zł/kg we wrześniu 2002 r.

W roku 2002 powierzchnia uprawy buraków cukrowych zmniejszyła się do 303 tys. ha w porównaniu z 317 tys. ha rok wcześniej, natomiast plony wzrosły do ponad 400 dt/ha, wobec 370 dt/ha średnio w pięciu ostatnich latach i 358 dt/ha w 2001 r.

W bieżącej kampanii cukrowniczej, 2002/03 skup wyniesie ok. 13 mln ton buraków cukrowych, z których zostanie wyprodukowane ok. 1,90 mln ton cukru, wobec 1,54 mln ton w poprzedniej kampanii. Produkcja cukru przewyższy o ponad 20% kwotę A. Średnia ważona cena skupu buraków do produkcji cukru w kwotach A i B oraz cukru C, przy zawartości cukru w przerabianych burakach szacowanej na 16,50%, wyniesie 115,50 zł/t, o 4% więcej niż w roku ubiegłym.

Przeciętne wyniki ekonomiczno-finansowe przemysłu cukrowniczego w I połowie 2002 r. były dodatnie, lecz

mniej korzystne niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zysk netto w relacji do przychodów stanowił 4,7%, wobec 7,5% przed rokiem. Przyczynił się do tego niski poziom cen zbytu cukru w tym okresie. Niektóre cukrownie znajdują się w trudnej sytuacji ekonomicznej i sfinansowanie skupu surowca mogą im zapewnić tylko kredyty poręczone przez Agencję Rynku Rolnego.

W sierpniu 2002 r. utworzono Krajową Spółkę Cukrową, która na razie jest ugrupowaniem holdingowym, skupiającym 26 cukrowni – spółek akcyjnych Skarbu Państwa. Decyzja o prywatyzacji Śląskiej Spółki Cukrowej nie została dotąd podjęta. W jednej cukrowni tej Spółki trwa postępowanie upadłościowe, w drugiej zaś likwidacyjne. Te 2 cukrownie i 9 z innych spółek, nie podjęły przerobu surowca w bieżącej kampanii.

Począwszy od października br. wprowadzany jest monitoring rynku cukru. Zgodnie z przepisami ustawy o regulacji rynku cukru z 21 czerwca 2001 r. nadzór i kontrolę na tym rynku obejmie Agencja Rynku Rolnego, która będzie:

- pobierała opłaty cukrowe od producentów cukru i izoglukozy;
- udzielała dopłat do eksportu cukru B oraz izoglukozy B a także dopłat

Tabela 1

Bilans cukru
w tys.ton

Wyszczególnienie	Sezony					
	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03 prognoza
Zapasy początkowe w dniu 1 października a)	216	269	315	175	245	244
Produkcja	2060	2063	1805	2013	1540	1900
Import	10	12	51	45	85	80
Zużycie krajowe	1630	1590	1600	1600	1590	1590
Zmiana stanu rezerw (+) (-)	+20	+1	-11	+14	+15	.
Eksport	407	440	385	402	51	500
Zapasy końcowe w dniu 30 września a)	269	315	175	245	244	134 b)

a) Zapasy u producentów i w handlu.

b) Stan zapasów 30.06.03 ok. 670 tys.ton.

Źródło: Dane GUS i szacunek autorów.

- do przerobu cukru na cele niespożywcze;
- sprawowała nadzór nad eksportem cukru C i izoglukozy C;
 - w określonych sytuacjach prowadziła zakup cukru A i B od producentów cukru, po cenie interwencyjnej;
 - sprzedawała cukier na rynku krajowym po cenach wyższych od ceny interwencyjnej.

Ponadto w roku rozliczeniowym 2002/03, w przypadku wystąpienia nadwyżek rynkowych, ARR przystąpi do wykupywania cukru A i B po cenie interwencyjnej. Monitoring rynku i egzekwowanie eksportu cukru kwoty

Bi C powinno przyczynić się do poprawy sytuacji na krajowym rynku cukru i wzrostu jego cen do poziomu zapewniającego stabilizację tego rynku.

W celu dostosowania do przepisów Unii Europejskiej, bieżący rok rozliczeniowy w cukrownictwie został skrócony i będzie trwał od 1 października 2002 r. do 30 czerwca 2003 r. Następne lata gospodarcze będą analogiczne jak we Wspólnocie: od 1 lipca do 30 czerwca roku następnego.

W ostatnich dwóch latach ujawniły się tendencje ograniczania spożycia cukru w Polsce. Według badań budżetów gospodarstw domowych,

prowadzonych przez GUS, spożycie cukru w przeliczeniu na 1 osobę zmalało z ok. 23 kg w połowie lat dziewięćdziesiątych do ok. 21 kg w 2001 r.

Na rynku światowym utrzymuje się przewaga podaży eksportowej nad popytem importowym i ceny kształtują się na niskim poziomie: cukru białego – 213–227 USD/t oraz cukru surowego – 157–180 USD/t. Maleje popyt importowy na cukier biały. Importerzy rozbudowują rafinerie cukru surowego, co przyczynia się do tanienia cukru białego. Równocześnie rosną zapasy końcowe cukru, zbliżając się do poziomu stanowiącego połowę światowej konsumpcji tego produktu.

SUMMARY

The previous season of 2001/02 was very unfavourable for the sugar sector. Reflecting adverse weather conditions as well sugar beet crop as sugar yield declined exceptionally. Therefore sugar production totalled just 1540 thousand tons, which corresponded to only quota A. However despite the decline in production, sugar prices did not rise because of bulk stocks (over 250 thousand tons).

In addition in the 2001/02 season sugar imports on preferential conditions (84,7 thousand tons) exceeded sugar exports (51,4 thousand tons) and Poland temporarily became a net importer. Besides that about 15 thousand tons of sugar was sold out of the government stock within the framework of support for the beekeepers. Therefore irrespectively of disappearance (1590 thousand tons) exceeding domestic production (1540 thousand tons) carryover stocks as of September 2002 reminded unchanged from the previous season (see Tab. 1).

Low level of sugar prices observed at Poznan Commodity Exchange (PCE) as well as at the retail network confirms growing surpluses on the internal market. The sugar surplus exceeds 300 thousand tons. Sugar quotations at PCE declined from about

1950 PLN/t reported during the autumn campaign 2001 to 1614 and 1435 PLN/t in July and August 2002 respectively. Simultaneously average level of retail prices according to the CSO declined from 2,47 PLN/kg in October 2001 to 2,08 PLN/kg in September 2002.

Sugar beet area in the year 2002 contacted to 303 thousand ha versus 317 thousand ha in the previous year. Sugar beet yield increased to over 400 dt/ha, versus 358 dt/ha in the year 2001 and 370 dt/ha in average for the last five years.

Sugar beet procurement in the current campaign is expected to total circa 13 mio tons. The production of sugar is forecast at approx. 1,9 mio tons versus 1,54 mio tons previously. Forecast sugar production would exceed by 20% the quota A. Weighted average procurement price of the sugar beet for sugar production within the quotas A, B and C (with sugar content of 16,50%) will amount to 115,50 PLN/t, i. e. 4% more than in the previous season.

Economic and financial results of sugar industry in the first half of the year 2002 in average were positive, but below the level observed in comparable period of the last year. The ration of net profit to revenue totalled

4,7% versus 7,5% in the previous year. Such decline resulted from low level of sugar prices recorded in that period. Certain sugar plants face serious economic and financial problems and therefore they can conduct raw material procurement only with the support of credits re-assured by the Agricultural Market Agency (AMA).

In August 2002 the National Sugar Company (NSC) has been established. So far the NSC operates as a holding group gathering 26 sugar plants joint-stock company of the State Treasury. The decision on privatisation of Silesia Sugar Company has not been undertaken yet. One sugar plant of NSC announced bankruptcy and another one is being liquidated. These two plants and 9 plants of other companies did not conduct sugar beet procurement in the current campaign.

Since the beginning of October this year the monitoring of sugar market is being implemented. According to the Law on sugar market regime of 21 June 2001 the supervision and control over this market is provided by the AMA. The AMA responsibilities in this regard will concern:

- collection sugar fees from the producers of sugar and isoglucose;
- subsidies for the export of sugar and isoglucose out of B quota and the

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	Seasons					
	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03 forecast
Beginning stocks as of 1st October a)	216	269	315	175	245	244
Production	2060	2063	1805	2013	1540	1900
Import	10	12	51	45	85	80
Domestic use	1630	1590	1600	1600	1590	1590
Changes in stocks (+) (-)	+20	+1	-11	+14	+15	.
Export	407	440	385	402	51	500
Ending stocks as of 30th September a)	269	315	175	245	244	134 b)

a) Stocks at producers and in trade.

b) Approx. 670 thousand tons as of 30 June 2003.

Source: CSO and the authors' estimations.

- payments supporting sugar processing for non-food purposes;
- supervision over the sugar and iso-glucose export out of quotas C;
- in certain circumstance sugar procurement of quotas A and B from the producers at intervention prices;
- sugar sales onto domestic market at the prices exceeding the intervention price.

Moreover in case there are sugar surpluses on the market in the 2002/03 season the AMA will buy –in the sugar out of quotas A and B at the intervention price. The monitoring of the market and the export of sugar of

quotas B and C should lead to an improvement of the situation on domestic market and to push the prices up to the level, which would assure the market stabilisation.

In order to adjust to the regulations of the EU the current financial year in sugar plants was shortened and would concern the period of 1 October 2002 – 30 June 2003. The consecutive seasons will then concern the same period as in the EU (1 July – 31 June).

Over the last two years sugar consumption in Poland declined. According the household survey conduc-

ted by the CSO per capita sugar consumption declined from about 23 kg in middle 90's to about 21 kg in the year 2001.

World sugar market is dominated by persisting export surpluses, which keeps the prices at a very low level: white sugar – 213–227 USD/t, raw sugar – 157–180 USD/t. The import demand for white sugar is declining. The importers extend the refineries of white sugar, which leads to decline in the prices of this product. Accordingly sugar carry over stocks are growing to the level corresponding to a half of the world disappearance.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazą się:

1. Popyt na żywność /3/ • grudzień 2002,
2. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /16/ • grudzień 2002,
3. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /23/ • kwiecień 2003,
4. Rynek pasz /13/ • kwiecień 2003,
5. Rynek mleka /24/ • kwiecień 2003,
6. Rynek ziemniaka /23/ • kwiecień 2003,
7. Rynek drobiu i jaj /23/ • maj 2003,
8. Rynek cukru /23/ • maj 2003,
9. Rynek mięsa /24/ • maj 2003,
10. Rynek zbóż /24/ • czerwiec 2003,
11. Rynek rzepaku /23/ • czerwiec 2003,
12. Rynek owoców i warzyw /22/ • lipiec 2003,
13. Rynek ziemi rolniczej /6/ • lipiec 2003.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2002 roku wynosi 32 zł.
Cena zeszytu: w edycji wiosennej – 15 zł, w edycji jesiennej – 17 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks·22) 826 50 31 wew. 685, faks 827 19 60
e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
